

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Quâ ratione in adversis firmanda & erigenda sit ad Deum fiducia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

fiet, aut pendit, hac hebdomade, hoc mense, hoc certe anno
sententia dicitur. Vicit demum perseverans fiducia, quam
Christus in argumentum trahit hoc modo: Si tantarum
est virum oratio apud improbiſſimum quemque, quan-
tarum erit apud ipsam Misericordiam? Mens nostra,
velut vidua, adversarios numerat quamplurimos. Quid
ergo moratur, quin æquissimum iudicem appellet, &
omnem illi causam suam integerrimam fiducia deleget?
Ibid. vers. 7. Deus non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se
die & nocte, & patientiam habebit in illis: Sanctissimus Rex
Psal. 36. v. 5. David hoc unice commendans: Reverte, inquit, Domine
viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet. Quid trepidas? quid
diffidis pavidiſſime mortalium? Aliquis te maledictis
figit, aut injuriis afficit? Deo id querere, & ipse faciet.
Tua tibi caro iniqua est? Deo supplica, & ipse faciet. Va-
rios tibi arietes cacodæmon admovet? Deum in auxi-
lium invoca, & ipse faciet. Quidquid agas, spera in Deo
& ipse faciet.

§. III.

Luc. cap. 11. v. 5. **E**t exiguae fidei homo, nunquid oblitus es, quid
in hanc rem Christus commemoret? Si quis amico-
rum ad amicum venerit intempeſta noctis medio, &
hospiti suo tres panes petierit: at ille jam somno ſepul-
tus variè coepit tergiverſari, & demum apertè negare
postulata, non possum surgere, & dare tibi. Si verò alter, &
fores pulsando, & panes postulando perseverarit, ille
demum non familiaritate, sed importunitate compul-
sus, dabit illi quotquot petierint panes: Et ego dico vobis,
Ibid. v. 9. & 10. inquit Christus, Petite & dabitur vobis: querite & invenie-
tis: pulsate & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit:
& qui querit, invenit: & pulsanti aperietur. Nil gratius Deo,
quam ut te tantà fiducia, quantà amicis amicum, ap-
pellemus. Neque verò ullus hominum intempeſtivè un-
quam Deum appellabit. Videte mendicum pro numu-
lo ſimplo, aut panis frustulo, patientiſſimè vel ante
aëdes expectantem, aut post transvolantes quadrigas
currentem.

Inven. sat. 4. v. 118. Blandaque devexa jactantem basia rheda.

Quid par est nos facere, cum liberalitatem diſſimi-
regis obsecramus, an non patientiſſimam fiducià hic opus?
1. Ioan. c. 5. v. 14. Ille Apostolorum chariſſimus, Joannes: Et hac est, in-
quit, fiducia quam habemus ad Deum; quia quodcumque pe-
tierimus ſecundum voluntatem ejus, audit nos. Et ſcimus quia
audit nos, quidquid petierimus. Quis parens filiolo pro pa-
ne ſilicem, pro piſce ſerpentem, pro ovo porrigit ſcor-
pionem? Si ergo vos, inquit Christus, cum ſitis mali, noſtis
bona data dare filiis veſtris: quanto magis Pater veſter de celo,
dabit ſpiritus bonum petentibus? Hoc tamen ſapientiſſime
fit, ut nos ipſi nobis non panem ſed lapidem, non piſ-
cem ſed anguem imperitiſſimè rogemus. Nam quid ore-
mur, ſicut oportet, neſcimus: & cum Deus noſtram nobis
negat penicem, indignamur optimo parenti, & no-
ſtras preces non admitti murmuramus frementes. O
ſatui! An non parentes ſapius pomum aut pirum ne-
gant filiolo, cui aliquot millium florenorum hereditas
minimè negabitur? Tarſenſis Paulus carnis ſtimulum
deprecatus, rem ſe petere putabat æquiſſimam: at pre-
cibus Deus non annuit. Hoc quotieſcunq; fit, liquere
nobis debet aut è re noſtrà non eſſe, petita concedi, aut
aut ea rectè diſferri, tempore longè opportuniore con-
cedenda, & ut interim Deum fiducià conſtantiore
propitiemus. Creberrimè non exaudit Deus ad voluntatem,
Iſid. in ſen- tent. ſed exaudit ad ſalutem, inquit Iſidorus. Neſcire non poteſt
æterna providentia, quid nobis potiſſimum conducatur;
nec poteſt æterna benignitas non velle concedere, quod
nobis cognoverit expedire. Ipſe autem optimè novit
tempus quo cuique debeat ſuccurrere. Ideo nil un-
quam à Deo petendum, ſine maximà voluntatis ſubje-
ctione, ſeu reſignatione: Quia quodcumque petierimus ſe-
cundum voluntatem ejus, audit nos. Idcirco in omnibus om-
nino precibus illud Domini pro clauſulà utipſum:

Nihil à
Deo peten-
dum ſine
maximà
reſignatio-
ne.

Veruntamen non mea, ò Deus, ſed tua voluntas fiat. Quod ſi
obſtinatè quippiam à Deo extorquere contendamus,
verendum, ne quod ut optimus pater negavit, ut rigidus
iudex permittat in noſtrum malum, & oratio fiat in pec-
catum. Hoc nobis longè ſit ceriſſimum, nullas preces
cum debita voluntatis reſignatione oblatas, eſſe irritas
nullas omnino, nullas: aut enim quod petitur, aut me-
lius quid impetrabitur. Et hoc eſt quod precantis fidu-
ciam mirificè accendat, Quia quodcumque petierimus ſe-
cundum voluntatem ejus, audit nos.

CAPVT III.

Quà ratione in adverſis firmanda, & erigenda
ſit ad Deum fiducia.

Gubernatorem in tempeſtate, in acie militem, in
arenâ pugilem intelligas. Nemo ſciat quid poſſis, ne tu
quidem ipſe, ni variis armis exerceris. Opus eſt ad noſtrum
ſui, experimento. Quid quiſque poſſet, niſi tentando non didiciſ-
ſet. Itaque quidam ultro ſe ceſſantibus malis obtrulerunt, & viri
in obſcurum itura occaſionem, per quam emiſcerent, queſi-
runt. Gaudent, inquam, magni viri aliquando rebus adverſis,
non aliter quam fortes milites bellis. Avida eſt periculi virtus;
& quò tendat, non quid paſſura ſit, cogitat: quoniam & quid
paſſura eſt, gloria pars eſt. His Deus conſulit, quos eſt quam be-
neſtiſſimos cupit, quos illi materiam præbet aliqui animæ
fortitèrque faciendi: ad quam rem opus eſt aliqua verum diffi-
cultate. Unde poſſum ſcire quantum in fiducia erga
Deum profeceris, ſi cuncta ſuccedant ad votum? Unde
poſſum ſcire, quantum adverſus paupertatem tribuani-
mi ſit, ſi divitiis diſſuſus? Unde poſſum ſcire, quantum
adverſus ignominiam & infamiam odiūque popula-
re conſtantia habeas, ſi inter plauſus ſenectis, ſi vitam
ſine adverſario tranſis? Sanè ad noſtram ſui opus eſt
experimento. Non eſt artis inter proſpera dicere: De-

C minus firmamentum meum &c. Si tunc primum dicit
mendiculus: Lam bene ſpero, hac hebdomade non moriar ſe-
me, cum turgentem habet panibus ſaccum, nullius ſpei
hominem ſe prodit. Spes que videtur, non eſt ſpes: nam quid
videt quis, quid ſperat? Si autem, quod non videmus ſperamus, per
patientiam expectamus. Ergo tunc maximè fiducia noſtra
emiteſcit, cum fluens ſanguis vulnera offendit, cum flu-
ctus naviculam inſiliunt, cum adverſis cingimur; hinc lo-
cus, hic tempus fiducia: Quà verò ratione inter adver-
ſa potiſſimum ſit exercenda fiducia, jam dicemus.

§. I.

Dvo hic in fundamentum ponenda. Primum: Hoc
probrè ſciamus, miſeriarum & calamitarum ubi-
que & in omni vitæ genere plurimum eſſe, neque verò
aliter hanc vitam conſtare. Christus prædixit: In mundo
preſſuram habebitis; ſed conſidite, ego vici mundum. Omnes
qui pie volunt vivere in Christo, perſecutionem patientur.
Alterum: Sciamus & hoc, quod Paulus aſſeverat: For-
delis Deus eſt, qui non patietur vos tentari ſupra id quod po-
teſtis, ſed faciet etiam cum tentatione proventum, ut poſſitis
ſuſtinere.

Facto duplici hoc fundamento, primum venit
prius, qui fiduciam doceat in adverſis hoc modo: De-
liquit in te famulus tuus, colaphos aut ſultes meritis.
Tu hominem leni brachio vix tangis, cum ille mox fu-
rere, ſervitium renuntiare, ab ædibus excurrere, & ad-
verſario tuo neſcio quantas injurias queri: Si ego huius-
modi homini patrocinari velim, an molles apud te aditus
reperiam? Sanè hic famulus non unà re graviſſimè of-
fendit: Caſtigari meruit, & quidem ſeverius, at ille
correctori contumax profugit domo, quod capitalis
noxæ; quòd ſi amicos quaſiſſet deprecatores, videri po-
tuiſſet furere cum ratione; at verò profugere ad hoſtes,
& apud illos innumeras in domum querelas evocare,

mere, hoc demum facinus est nimis capitale.

Agnosce, mi Christiane, sub hoc servi schemate te ipsum. Si tu à Deo puniaris, & quidem longè remissius (quod Dei proprium est) quam sis meritis, cur delectas penam persolvere, cur improbas has voces spargis? Ergo audebo aliquid Gyatis & carcere dignum, ergo me vino obruam, ut ærumnas oblivione sepeliā: cur meus ipse sim carnifex? cur non subinde genio indulgeam, tot malis à Deo pressus? Hoc est, mi homo, ad hostes profugere: quin tu potiùs Dei amicos adis, & ab illorum patrocinio veniam speras? Fide Deo, & de integro incipe bonum te famulum præbet. Ubi fiducia in Deum, ibi voluntas conjuncta Deo. Turpissimum est, cum Dominus tam bonus punire vult servum tam malum, hic tamen dicere audeat: Nolo puniri, penam non merui, aut certè non merui tam gravem. Apamias ad hanc fiduciam extimulans: *Multe sunt*, inquit, *præstigia & innumerabiles laquei: at nos dicamus, Si ambulaverim in medio umbræ mortis, non timebo, quia tu mecum es: si constituerit adversum me castra (omnium ex Orco diabolorum) non timebit cor meum; si exurgat adversum me prælium (omnium in Orbe impiorum hominum) in hoc ego sperabo. Quod si demonum multitudo te turbaverit, & ad singula vitiorum caperis astuare, & dixerit tibi cogitatio tua; Quid faciemus? respondebit tibi Elias: Noli timere, quia plures nobiscum. Præclare Ambrosius: *Is plus est, inquit, auxilii, ubi plus est periculi; quia Deus adiutor est in opportunitatibus, in tribulatione. Deus est qui petram mutavit in cellam, & mellariam, & oleariam, ut Israelis populus fugeret mel de petra oleumque de saxo durissimo; tot centena millia hominum fonte limpidissimo illic refecit, ubi nec passerulus reperisset, quod ipsius siti fuisset satis. Deus alatos habet famulos tamque celes, ut etiam ventos prævertant: has suis mittit suppetias. Quin ergo fiduciam habemus in Domino, ex toto corde nostro, Dominus nobiscum est. At nobis nihilominus sæpe animus esset querere, quod ex Angelo quæsitur Gedeon: Obsecro, mi Domine, si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos hac omnia: ubi sunt mirabilia ejus? De Dei in nos providentiā mira narrantur, jubemur Deo rebus in omnibus fidere, interim variis calamitatum fluctibus huc illic miserè raptamur: si Dominus nobiscum est, quomodo tot conflictamur incommotis, tot oneramus malis? Ad quæstionem hanc aptè responderit Bernardus.**

S. II.

Bernardus, inquam, abbatem sancti Nicasii ob Drogonis è cenobio discessum solaturus: Non ergo, ait, hac te tam horrenda demergat tempestas aqua &c. sollicitè studeat humilis prudentia tua non vinci à malo, sed vincere in bono malo. Vinces autem, spem tuam in Deo fortiter figendo, & rei finem longanimiter expectando. Bonum est tibi humiliari sub potenti manu Dei, & nequaquam velle resistere supernæ dispositioni. Diabolus sanè fremat licet & sæviat, nemini nocet injussu divino; nam nec porcos quidem audeat tangere, nisi annuente Christo. Quomodo igitur invadet te, tanget te, exagitat te, si Christus non annuat? Quid ergo timemus Cerberum catenā victum, nec ulli periculosum, nisi propius accedenti?

Sed audio nonneminem dicentem: Nonnunquam mihi ad inferos dejectus videor, ita variè crucior. Sed num ideo, mi Christiane, fiducia excidas? Ne crede te solum talia sentire: Ad hos inferos deveniunt plures, sed inde salvi remeant. Vir integerrimæ vitæ Tobias, his etiam inferis meris: Quoniam, inquit, iustagellas & salvas: deducis ad inferos, & reducis: & non est qui effugiat manum tuam.

Ut Apostoli de seipsis siquæ fiducia experimentum caperant, in navim eos secum deduxit Christus, dedit:

A que licentiam ventis concitandi mare turbidum. Inter has procellas discipuli, jam pane medio mari natare se rati, & quod deteritum videbatur: ipse vero dormiebat. Exclamant igitur: Domine, salva nos, perimus. Hic Christus: Quid timidi estis modice fidei? Quid tanto percellimini timore? Ubi vestra in me fiducia? Quid refert, si dormiat homo, modò pro vobis vigilet Deus, qui nunquam dormitat.

Hinc certè liquet, Fiduciam in Deum nunquam enitescere magis, quam in mediis periculis, aut cum omnia sunt turbatissima. Inter quos turbines Jobus, & inter quas ruinas, ipse tamen erectissimus, stabat: Hostes omne pecus abegerunt, quidquid supererat hosti, absumpsit ignis celo delapsus, omnes liberos unica ruina sepelivit: ipse Jobus non ulcerosus, sed jam unum pane ulcus, cognatorum & conjugis etiam lingua miserè laceratus, omnia perdidit, præterquam generosissimam in Deum fiduciam. Siquidem jam ad finetum ablegatus, inter ebullientes undique vermiculos, defluentem saniem non linteolo, sed testula excipiens, nihilominus velut triumphans athleta vociferatur: Etiam si occiderit me, in ipso sperabo: & ipse erit salvator meus. Luctuosissimam hanc tempestatem grande ferenum, & tranquillitas excepit lætissima. O quoties

Flabile principium melior fortuna secuta est.

Si quem igitur calamitas feriat, fiduciam ille in Deum augeat. Quid enim, obsecro, mi homo, agis cum te subitus imber opprimit? in urbe tectum, credo, subis; deprehensus in campo patulam circumspicis arborem, quā nimbum defendas. En tibi tectum, en arborem, en asylum securissimum, fiduciam in Deum: nec unquam tam opportunum esse potest in solitudine hospitium, in imbre tectum, in frigore ignis aut balneum, atque tibi erit in omnibus adversis fiducia in Universi Dominum: quæcumque demum in te ruant procellæ, tutissimus stabis sub hoc imbricato tecto. Fide Deo, & uti nautæ omnia ad navigandum comparant, ventum à Deo prætolantur, ita tu officio tuo non desis, cetera curabit Deus: tu propositiones pone, conclusionem Deo relinque; fac antecedens, consequentiam faciet Deus. Si videris quod corrigi non potest, tolera, & cum patrefamilias messem expecta; Fide Deo.

S. III.

At dicas: Grandius hoc malum est quam putetur; non à malis solum, sed & ab his qui probi censentur, exagitari; hoc urit & vexat. Nil novi hoc est, mi homo. Jam Apostolorum ævo commune hoc & pervagatum vitium erat, fictum pictumque jus producere, fraudi mantelium Justitiæ aptare; nec inulitatum quid, ab amicis, à cognatis, ab iis injurias accipere, quibus plurimum benefeceris;

non hospes ab hospite tutus,

Non sacer à genero, fratrum quoque gratia rara est:

Imminet exitio vir conjugis, illa mariti.

Hoc jam amplius est: beneficia in scelus vertuntur; & sanguini eorum non parcitur, pro quibus sanguis fundendus est. Davidem regem nō tantum Achitophel, qui ei à consiliis fuit, neque tantum Saul focer, sed & Absalon filius extremè persecutus est. Et Christus à quibus occisus est? non tantum ab impiis idololatriis, sed & à charissimo populo. His plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. Imò verò quid à suis discipulis injuriarum non accepit Christus? Iscariotes, cui paucis antè horis, & pedes lavit, & corpus suum in edulium dedit, suum Dominum ingratis quæstor vendidit, amantissimus Petrus hunc ipsum negavit, deseruerunt ceteri: quid miramur? Inimici hominis domestici ejus. Sed qui Deo fidei, hæc omnia facili negotio vincit. Sed quæras, quomodo hæc fiducia ad Deum in adversis erigenda? En tibi sex documenta compendio.

A a a 4

Primum. erigentia:

Fiducia in Deum nunquam enitescit magis, quam in mediis periculis. Job c. 13. v. 15.

Ovid. lib. 7. Metamorph.

Fiducia in Deum est asylum securissimum.

Ovid. lib. 1. Metamorph. init.

Zach. cap. 13. v. 6.

Matt. c. 10. v. 36.

Mich. cap. 7. v. 6.

Sex documenta fiduciam erigentia:

Primum.

Primum. Cum tibi male est, quamprimum & eo statim momento ad Deum te verte, & illi querere quidquid dolet. Hic plerique omnes graviter erramus: cum nos urgent ad verba, complurium aures querelis innumeris opplemus, omnium postremus Deus, ejus opem imploramus, ordine prorsus præpostero. Longè aliter rex David: *Levavi, inquit, oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi: auxilium meum à Domino. Qui hoc non facit principio cuiusque mali, ab ira, dolore, injuria sic decipatur, ut sui fiat impositus. Quamprimum ergo commotum te sentis, dic: Domine, quid me vis facere? & respondebit tibi divinæ voluntatis interpres: Expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor tuum, & sustine Domini. Malignas cogitationes, quantum potes, coerce, & hoc assidue cogita: Domine quid me vis facere?*

Psalm. 120. v. 1. & 2.

Ad. cap. 9. v. 6.

Psalm. 26. v. 14.

Secundum.

Alterum. Tace, & saltem os ac linguam contine, si minus potes animum. A rege sapientissimo hoc consilium accipe: *Dixi, ait, custodiam vias meas ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum confisteret peccator adversum me: Obmutui & humiliatus sum, & siliu à bonis. Ergo tace, nam si inter arumnas aut injurias frenum permiseris linguæ, certò scias in præceptis te trahendum; vix incipies loqui, & offendes. Ergo tace præsertim de tuis adversariis. Non potes de iis loqui bene? saltem ne loquaris male. Tua te conscientia solatur, & aequissimus iudex Deus, ejus oculos nec adversarii tui, nec eorum machinationes exire possunt. Deo fide & file.*

Psalm. 38. v. 1. 2. 3.

Tertium.

Tertium. Ubi ad Deum te verteris, & tacere cœperis, tunc totus in divinæ voluntatis jus concede; divinæ voluntati te totum quam artissimè adstringe, & de devote. Sed & gratia Deo age, quodd dignum te judicet, qui patiaris innocens, aut si nocens, patientiā tamen repares innocentiam. In hoc divinæ voluntatis amplexu, homo Deum velut brachii stringat, dicatque quod Jacob cum Angelo luctatus: *Non dimittam te, nisi benedixeris mihi.*

Gen. 32. v. 26.

Si navi periclitante in aquis, duo aliqui terrore vicini periculi ita sese complectantur, ut alter alterum brachiis implicet, necessarium prorsus est ut una pereant, si pereat navis; quò enim periculum est majus, eò ardentior inter hos duos fit nexus: Sic omnino voluntas divina & una Deus amplexandus est, ut insolubili nexu Deo inhæreat homo, dicatque: *Non dimittam te, o mi Deus, sub ipsas mecum quas te traham, una mergendi sumus, in ipsis te fluctibus circumplectar, tantò plus confusus tibi, quantò minus mihi.*

§. I V.

Quartum.

Quartum. Ubi tempestas nonnihil mitigavit, ad preces te compone. Matrem Domini, sanctosque Angelos ad causæ tuæ patrocinium invita, iisque omne negotium tuum commenda; nec id semel iterumque fecisse satis est: compluribus diebus, annis & lustris, si res illud exigit, idem factita; nec cessa dum pugnatum, quem tibi Deus, velut vir robustissimus, compressis digitis clausum ostendit, fiducia grandi, obsecratione constanti explices. Rex Ezechias, cum imprecator Sennacheribi litteras accepisset, *Ascendit in domum Domini, & expandit eas coram Domino, & oravit. Illud autem peccatore & ore assidue versabat Ezechias: In Domino Deo nostro habemus fiduciam. Expande & tu, quisquis affligeris, tuas etiam litteras coram Deo, & quidquid querelarum habes, apud hunc æquissimum judicem, & benignissimum patrem deponere. Si verò quod petis, non impetres, arcanissima Dei judicia & certissimam ab æterno providentiam suspice, eique te totum per mitte. Fecisti quod in te erat, cetera curabit bonus Deus.*

4. Reg. c. 19. v. 14. Ibid. c. 18. v. 22.

Quintum.

Quintum. Uttere consilio prudentis ac probi viri. Siracides monens: *Fili, ait, sine consilio nihil facias, & post*

Ecclesi. c. 32. vers. 24.

factum non penitebis. Summopere etiam cave ne tuos affectus culmque impetum sequaris. Perdidisti mansuetudinem, perdidisti patientiam omnem, si consiliarios admittis Affectum & Imperium; consiliarios sanè pessimos, Deus hanc telam, quam miraris, oris est, & ipse omnium optime novit, quā ratione illa sit petenda. Quòd si tu importunè intervenias, illudque ingemines:

Hoc volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas.

Suavissimam Dei dispositionem, quantum in te restat, babis, & ideo eventus malos nemini, præterquam tibi adscribes. Omnia nobis malum ex eo est. Quod Baruch dicit, ingemiscens: *Non credidimus, inquit, dissidentes in eum: & non fuimus subiectibiles illi, & non audivimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularem in mandatis ejus. Idcirco habemus fiduciam in Deo; tantò enim ejus ab omni hoste securior, quantò fiducia tua in Deum fuerit robustior.*

Sextum. Quòd si abhibita omni diligentia nihil succedat è voto, ne indignationem in Deum nec in ullam rem creatam convertas; hoc potius cogito, scire Deum ad unguem omnia, quæ passus aut passurus es, cumque velle, hæc esse constantia tuæ experimenta. Ea de causa, quidquid Deo, hoc omne & tibi quoque placeat. Nam verè, Beati sumus Israël, quia quæ Deo placent, nostra festa sunt nobis.

Nemo dicat: Ut video, frustra laboro; Petivi quippiam à Deo, magnā in Deum fiduciā, magnā in divinam voluntatem resignationem, sed nihil impetui. Quid enim novit Deus? & quasi per caliginem judicat, nubes latibulum ejus, nec nostra considerat, & circa cardines calis perambulat. Impiorum hæc cantilena est. Nullo modo frustra sit, quidquid bene fit. Num Deus unam solummodo arcam arariam habet, ita ut qui ex ea nil doni accipit, nil speret ex aliā? Fatui ingeniū servus est, qui cum Dominum suum habet debitorem, monetiam aliam quam selestios recusat admittere. Quid si Dominus monetā aureā, quid si frumento selectissimum nomen velit expedire, num servus obstinatè clamet: selestios volo, selestios? Ita qui non impetrat à Deo quod rogat, certissimus sciat, non frustra se rogasse, impetraturum centò alia, & meliora.

§. V.

Quòd si Deus ferire non cesset filios, eosque aliis atque aliis calamitatibus exerceat, facit is quod optimus quisque pater matèrve faciunt. Parentes cum liberos virgis castigant, subinde post unam alteramve plagulam querere solent: Vis culpam non repetere. Si cæcus taceat, pergat pater cadere; si contumax puer ucedum respondeat; verberare pater perseverat, idemque quærens: Eho, vis culpam non repetere? idque urget tamdiu, dum dicat filius: Volo culpam non repetere. Tum demum parens: Abijam, inquit, & cave culpam hanc repetas. Ita & Deus punire nos solet, & querere: Vis meæ voluntati te plenè subijcere, in omnibus mihi fidere? Quia verò aut pervicaciter tacemus, aut non leviò respondemus divinæ voluntati obsecuturos, idcirco Deus sæpe verbera continuat, nec aliud expectat, quam ut animo dicamus: Volo, mi pater, volo voluntati tuæ parere per omnia: quid me vis facere?

Eleganter Bernardus in hæc verba: *Domine quid me vis facere? O verbum breve, sed plenum, sed virum, sed efficax, sed dignum omni acceptione. Quam pauci inveniuntur in hac perfecta obedientia formā, qui suam ita abjecerint voluntatem, ut ne ipsam quidem cor proprium habeant; ut non quid ipsi, sed quid Dominus velit, omni hor à requirant, dicentes sine intermissione: Domine quid me vis facere? Heu plures habemus Evangelici illius cæci, quam novi Apostoli imitatores. Quid vultis? ait Dominus ad cæcum illum? ut faciam tibi? Quanta migratio tua, Domine, quanta dignatio tua? Sicine Dominum queris, ut servi faciat voluntatem? Perè cæcus ille quia non considerat,*

viderat, non exparit, non exclamavit: Absit hoc Domine, tu magis dic, quid me facere velis. Sic enim decet, sic omnino dignum est, non meam a te, sed a me tuam queri & fieri voluntatem. Sic profecto, sic multorum usque hodie pusillanimitas & perperitas exigit, ut ab eis queri oporteat: Quid vis ut faciam tibi? non ipsi querunt: Domine quid me vis facere?

Hæc porro, de qua loquimur, fiducia in Deum, diu non stabit, nisi eam Patientia firmet ac Perseverantia. In templo Salomonis duæ erant columnæ, quarum illa Jachim, hæc Booz dicta. His columnis duabus Patientia & Perseverantia optimè conferuntur; his pilis fulcenda est fiducia. Nimiam tristitiam reprimat Patientia: Perseverantia non nimis longum est, quidquid tempore clauduit. His basibus attollens sese in Deum fiducia, sicut mons Sion non commovebitur in æternum.

CAPVT IV.

Quantà in Deum fiducia omnes Sancti fuerint.

Christiani sanguinis vera nobilitas est, Deo in rebus arduis fidere, & illo solo niti. Hic animus nobilis & generosus, hic magnus & excelsus est, qui Deum maxime fidit, cum maximam capit calamitatem. E stripe hac nobilissima complures sanctissimi viri prodierunt.

§. I.

Tacebo Abraham, qui Deo fretus, contra spem in spem credidit, qui in repromissione Dei non hastitavit diffidentia, sed confortatus est fide, dans gloriam Deo; plenissime scens, quia quacunque promissit, potens est & facere: qui filium unigenam divine voluntati mactare non recitavit, qui cum trecentis octodecim vernis quatuor reges aggressus vici, summam in Deum fiducia. Tacebo Josephum Egypti protegem, qui toties ad extremas devolutus angustias, animo tamen non cecidit, erat enim cor ejus fiduciam habens in Domino. Moses Deo nixus quæ prodigia non paravit? universos Egypti exercitus uno maris sepulchro clausit. In Amalecitano bello pro omni curuli tormento virgam habuit, sic enim Imperator tem affatus: Elige viros, inquit, & pugna contra Amalec: cras ego stabo in vertice colli, habens virgam Dei in manu mea. Obstupescendum! Moses, stans velut spectator otiosus, totos profertur exercitus. Moses Panoplia fuit Dei virga, & in Deum fiducia. At verò Josue dux belli, inaccessibilis profus fiducia pollens ausus est imperare soli, ac dicere: Sol contra Gabaon ne movearis. Stetit itaque sol in medio cali, & non festinavit occumbere spatio unius diei. Non fuit antea & postea tam longa dies, obediens Domino voci hominis, & pugnante pro Israël. Ita brevi totius Palæstinæ reges expugnati. Quid hoc aliud, quam eos omnes, qui in alios habent imperium, monere, ut fiduciam locent in solo Deo, qui animos hominum versat, jubetque summa, ima, medio cursu sistere? Quid de Calebo memorem? qui tanta fuit in Deum fiducia, ut tot centenis hominum millibus variè tumultuantibus, unus ille, animosè obstitens proclamaret: Nolite rebelles esse contra Dominum; neque timeatis populum terræ hujus, quia sicut panem, ita eos possimus devorare; recepit ab eis omne presidium: Dominus nobiscum est, nolite metuere. Et quantæ in Deum fiducia fuit Gedeon, ad tritum potius quam ad militiam educatus, qui cum trecentis viris tot hostium millia & invadere est ausus, & vincere.

Porro rex Ezechias ingenti plenus fiducia non tantum quindecim annos vite suæ auctarium impetravit, sed & in hujus rei testimonium, Solis umbram per decem lineas revocavit. Sicut autem Josue solem stetit, ita Ezechias solem retrogit trinare prorsus immenso. Nimirum animus Deo fidens, Deum impellit, ut Or-

bem turbet & naturas mutet. Sed num hoc tam grande prodigium est decem lineis reduci solem? rem paucis aperiam. Si Ptolemæo credimus, sol in æquinoctio unâ horâ percurrit 365223. hoc est, trecenta sexaginta quinque millia, ducenta viginti tria milliaria Belgica, five leucas, quarum singulæ horam unam exigunt. Sol ergo cum decem lineis, seu, quod idem, decem horis recessit, tres milliones, five, tricies sexies centena millia, quinquaginta duo millia, ducenta triginta milliaria confecit currendo. Miraculum inauditum! idem tamen tam facile fuit, & si sol retraheretur funiculo. Et hoc Ezechias potuit fiducia, quæ Sennacheribo Hierosolymis imminente, prius cilicium quam lorica m suavit induendum; quo armatus Ezechias primus ipse templum adiit, & populum ad preces & fiduciam concipiendam hortatus: Viriliter agite, inquit, & confortamini: nolite timere, nec paveatis regem Assyriorum, & universam multitudinem &c. Cum illo enim est brachium carneum, nobiscum Dominus Deus noster, qui auxiliator est noster, pugnatque pro nobis. En plenissimam fiducia adhortationem! Qui verò factum quod miser Sedecias nil simile patrarit, cum tamen ei copiosior quam Ezechias miles fuerit? Hoc ipsum hunc regem perdidit; sui viribus plus æquo tribuit & peritit, confidens super baculum arundineum constructum; Isai. ca. 36. cui firmix fuerit homo, intrabit in manum ejus, & perforabit eam.

§. II.

En hoc etiam est quod optimum illum regem Asam Asæ perdidit. Triginta sex annis præclarissime se gessit Rex Asa, ob id Deo charissimus: demum collectam gratiam effudit omnem, ob unam hanc noxam, quod humanis viribus fuisset confusus. Quamvis hoc Asæ factum, si ad humanæ rationis amissum examinetur, videri possit minime damnum. Quid enim hoc mali? Regi Syriæ Benadado submisit aurum, & ejus rei rationem addens: Fœdus inter me & te est, aiebat, pater quoque meus & pater tuus habere concordiam: quamobrem misi tibi argentum & aurum, ut rupto fœdere quod habes cum Baas, a rege Israël, facias eum a me recedere. Quid hic obsecro inquit? Nihilominus Hanani propheta liberè objurgans Asam: Quia habuisti, ait, fiduciam in rege Syriæ, & non in Domino. Deo tuo, idcirco evasit Syriæ regis exercitus de manu tuâ. Oculi enim Domini contemplantur universam terram, & præbent fortitudinem his qui corde perfecti credunt in eum. Stulte igitur egisti, & propter hoc ex præsentis temporis, adversum te bella consurgunt.

Idcirco Jobus: Si vidi Solem, inquit, cum fulgeret, & Lunam incedentem clarè, & latatum est cor meum in abscondito, & osculatus sum manum meam ore meo. Bona, inquit Gregorius, quæ fecit sic narrat, ut ea Deo ascribat. Non solebat Jobus industriae suæ gratulari, nec manus suas dissuaviari, neque enim in se suæque dominatione, sed in Deo fiduciam omnem collocabat. Ita Carolus V. Imperator Augustus verè Pius, verè Felix dicere solebat: Veni, Vidi, sed Vicit Deus.

Regem Hebronis David ad tantum sanctitatis fastigium evexit summa in Deum fiducia; hac ille virtute pollebat, si ullus mortalium. Inspice psalmos, & mecum senties. Quam ille assidue, & ore & pectore versabatur hæc talia: Dominus illuminatio mea & salus mea, quem timebo? Quoniam in te eripiar à tentatione.

Jonas in certi cavo delitescens, jamque ultimæ lineæ admorsus, nihilominus tamen velut in tutissimâ navi preces concipere, nec unquam aut usquam melius fiducia virtutem exercere potuit: Et oravit Jonas ad Dominum Deum suum. Precibus & votis ubique locus est. Quid ergo precatus? Circumdede runt me aque usque ad animam, inquit, abyssus vallavit me, pelagus operuit caput meum: Veruntamen rursus videbo templum sanctum tuum. En fiduciam ingentem! ita Daniel inter impositos leones, ita tres Hebræi